

Индекс индустријске производње, индекс запослених у индустрији и индекс промета индустрије

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика – Одјељење производних статистика – Одсјек за статистику индустрије, грађевинарства и енергетике
1.3.	Контакт особа	Јелена Комљеновић
1.4.	Функција контакт особе	Виши стручни сарадник за статистику прерађивачке индустрије, рударства и енергетике
1.5.	Поштанска адреса контакта	Владике Платона б.б, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	jelena.komljenovic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 767
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	23.05.2024.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	31.05.2024.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	23.05.2024.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Мјесечно истраживање индустрије се првенствено проводи са циљем израчунавања индекса индустријске производње (ИИП), који је један од најважнијих краткорочних индикатора економских активности у овом домену. ИИП, прије свега, показује промјене у кретању индустријске производње, а уједно је и индикатор промјена бруто додате вриједности за одређена подручја дјелатности. Захваљујући брзој, мјесечној расположивости информација за све нивое индустријских дјелатности, ИИП је изузетно значајан краткорочни индикатор и са становишта раног откривања преломних тачака у понашању тренда економског развоја.

Као резултат ове статистичке активности рачунају се и индекси запослених у индустрији и индекси промета индустрије.

Индекси индустријске производње, индекси запослених и индекси промета у индустрији рачунају се у редовној мјесечној динамици. Период посматрања је мјесец и поклапа се са календарским мјесецом.

3.2. Систем класификација

Класификација дјелатности КДБиХ 2010 која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.

Главне индустријске групе према економској намјени, односно крајњој потрошњи производа (ГИГ).

Мјесечна номенклатура индустријских производа – Мјесечни НИП БиХ 2018, која је усклађена са ЕУ PRODCOM листом

3.3. Обухваћени сектор

Подручја В, С и D (осим 35.3) према КД БиХ 2010.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Индекси индустријске производње су индекси готових индустријских производа, који су дефинисани Мјесечном номенклатуром индустријских производа – Мјесечни НИП БиХ 2018, која је усклађена са ЕУ PRODCOM листом.

Изворни индекси индустријске производње су индекси који изражавају стварно постигнуту готову производњу из које није елиминисан утицај сезоне и број радних дана и празника у текућем мјесецу.

Десезонирани индекси индустријске производње представљају индексе из којих је искључен утицај сезоне и број радних дана и празника у текућем мјесецу.

Календарски прилагођени индекси индустријске производње представљају индексе из којих је искључен утицај броја радних дана и празника у текућем мјесецу.

Индустријска производња обухвата готову производњу у природном облику, без обзира да ли се добијени производ у цјелини или дјелимично даље прерађује у предузећу или се као финални производ испоручује изван предузећа. У готову производњу не укључује се недовршена производња, све док у процесу производње не достигне фазу која је у Мјесечној номенклатури индустријских производа исказана као посебан производ са одређеном шифром и називом.

Запослени у индустријским дјелатностима обухватају запослене у подручјима В, С и D (осим 35.3), укључујући раднике управе, као и помоћних радионица и других неиндустријских дјелатности који врше услуге само за предузеће за које се подноси извјештај (јединицу посматрања).

Запослени у неиндустријским дјелатностима обухватају раднике запослене у трговини, пољопривреди, грађевинарству, саобраћају и другим неиндустријским дјелатностима у саставу индустријског предузећа, који врше услуге у оквиру и изван јединице посматрања.

Индекси промета индустрије су ланчани индекси израчунати из укупне вриједности промета/фактурисаних индустријских производа и услуга на нивоу јединице посматрања.

Изворни индекси промета индустрије су индекси који показују мјесечно кретање промета, односно продаје индустријских производа и услуга домаћих произвођача из које није елиминисан утицај сезоне и број радних дана и празника у посматраном мјесецу.

Десезонирани индекси промета индустрије представљају индексе из којих је искључен утицај сезоне и број радних дана и празника у посматраном мјесецу.

Календарски прилагођени индекси промета индустрије представљају индексе из којих је искључен утицај броја радних дана и празника у посматраном мјесецу.

Укупна вриједност промета подудара се са тржишном вриједношћу продатих индустријских производа и услуга испоручених трећим лицима на домаћем и иностраном тржишту. Вриједност укључује све друге трошкове (транспорта, паковања итд.), те све порезе на фактурисана добра и услуге, осим пореза на додату вриједност (ПДВ-а). Искључени су попусти и снижења цијена (осим готовинских попушта), те вриједност враћених пакованих производа.

Приходи од продаје на домаћем тржишту представљају продају производа и услуга на подручју БиХ, док се приходима од продаје на иностраном тржишту сматрају приходи остварени продајом ван подручја БиХ.

3.5. Статистичка јединица

Јединице посматрања су у узорак изабрана предузећа и индустријске јединице неиндустријских предузећа, које обављају производњу на територији Републике Српске, а разврстане су према Класификацији дјелатности БиХ 2010 (КД БиХ 2010), која садржајно и структурно одговара ЕУ класификацији NACE Rev.2, у подручја: В – Вађење руда и камена; С – Прерађивачка индустрија и D – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (осим гране 35.3).

3.6. Статистичка популација

Статистичку популацију чине пословни субјекти, у подручјима В, С и D (осим 35.3) према КД БиХ 2010.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

Индекси индустријске производње у РС се објављују од 1996. године, индекси запослених у индустрији од 2007. године, а индекс промета индустрије се објављује од 2017. године.

3.9. Базни период

2015

4. Јединица мјере

индекси, %

5. Референтни период

Мјесец

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Закон о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистички програм Републике Српске за период 2022-2025. година (Одлука Владе Републике Српске о усвајању Статистичког програма 2022-2025, 04/1-012-2-3176/21 ("Службени гласник Републике Српске" бр. 102/21) и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

Израчунавање индекса засновано је и на ЕУ регулативама (Council Regulation (EC) No. 1165/98, Commission Regulation (EC) No. 1503/2006, Commission Regulation (EC) No. 656/2007).

6.2. Размјена података

Подаци се достављају Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за компилирање података на нивоу БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске Уније, Еуростат-а.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Повјерљивост података и заштита личних података регулисане су Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06, 76/11 и 89/11).“

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Сви прикупљени подаци третирају се као повјерљиви и користе се искључиво у статистичке сврхе. Документ Републичког завода за статистику „Правилник о заштити повјерљивих података“ наводи начела поступања са повјерљивим подацима, процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације података као и процедуре за приступање микроподацима.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци о индексима индустријске производње и индексима запослених у индустрији се публикују у складу са унапријед утврђеним календаром публикација, 22 дана по истеку посматраног мјесеца, а индекс промета индустрије 30 дана по истеку посматраног мјесеца. Календар публикација је доступан корисницима на веб-сајту Завода.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Мјесечно

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

Мјесечна саопштења:

- „[Индекс индустријске производње](#)“;
- „[Индекс запослених у индустрији](#)“ и
- „[Индекс промета индустрије](#)“

10.2. Публикације

- „[Мјесечни статистички преглед](#)“ – у дијелу који се односи на индустрију;
- [Билтен „Индустрија“](#) – коначни резултати;
- „[Статистички годишњак Републике Српске](#)“ – у дијелу који се односи на индустрију – коначни резултати;
- „[Ово је Република Српска](#)“ у дијелу који се односи на индустрију – коначни резултати.

10.3. Онлајн база података

Онлајн база података о индексима индустријске производње, индексима запослених и индексима о промету у индустрији доступна је корисницима на [веб-сајту Завода](#) за дио података из мјесечног истраживања индустрије.

10.4. Приступ микроподацима

Микроподаци нису доступни.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем конференције за медије, путем интернет страница, посебног саопштења за медије, путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.6. Методолошка документација

На званичном веб-сајту Завода, за ово истраживање су доступни основни [појмови и дефиниције](#) као и [методологија](#), у дијелу који се односи на Статистику индустрије. Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаних и електронских публикација – Статистички годишњак, Мјесечни статистички преглед, саопштења индустријске производње, саопштења запослених у индустрији и саопштења промета индустрије.

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на интернет страници Републичког завода за статистику: https://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=284&add=284#industrija

Друга документација о квалитету доступна је на линку: https://www.rzs.rs.ba/front/category/359/?left_mi=306&add=306

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Завод примјењује одредбе Закона о статистици Републике Српске (члан 17, став 1) које у организацији и производњи статистике у Републици Српској налажу примјену принципа непристрасности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у [Кодексу праксе европске статистике \(CoP\)](#), а управљање укупним квалитетом засновано је на примјени Заједничког оквира процјене (CAF - Common Assessment Framework).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребе корисника

Кључни корисници индекса индустријске производње, запослених и индекса промета у индустрији су:

- Влада Републике Српске – Министарство енергетике и рударства, Министарство финансија, Министарство привреде и предузетништва, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- органи локалне самоуправе;
- Централна банка БиХ;
- пословни субјекти, Привредна комора Републике Српске;

- наука, истраживање и образовање, Економски институт и друге образовне и истраживачке институције, студенти;
- медији: телевизијске куће, новинске агенције;
- општа јавност: физичка лица;
- интерни корисници: Одјељење националних рачуна и Одјељење статистике рада;
- страни корисници: ММФ.

12.2. Задовољство корисника

Резултати посљедње Анкете о задовољству корисника доступни су на веб-сајту Завода, у оквиру секције “Квалитет у статистици”, на линку http://www.rzs.rs.ba/front/article/2699/?left_mi=306&add=306

Не обавља се посебно мјерење задовољства корисника истраживањем о индустрији.

12.3. Комплетност података

Методологија која се примјењује за израчунавање индекса индустријске производње је заснована на ЕУ препорукама које се односе на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98), на дефиниције варијабли, листу варијабли и учесталост прикупљања података (Commission Regulation (EC) No 1503/2006) и дефиниције ГИГ-а (Commission Regulation (EC) број 656/2007). ЕУ регулативом која се односи на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98) дефинисане су варијабле 110 – производња, 120 – укупан промет, 121 – укупан домаћи промет и 122 – укупан инострани промет, те њихово приказивање у форми индексног броја и са мјесечном динамиком, што је у Статистици индустрије у потпуности примјењено, тако да је стопа расположивих статистика 100%.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, контролом грешака мјерења, као и упоређивањем података из прошлог периода и додатним анализама.

13.2. Узорацка грешка

Узорак одређен за прикупљање података о индустријској производњи изабран је са сврхом задовољавања специфичних циљева, тј. ријеч је о циљаном узорку. Обухваћена су индустријска предузећа и индустријске јединице неиндустријских предузећа која покривају најмање 90% додате вриједности на нивоу сваког разреда индустријске дјелатности према захтјеву ЕУ регулативе о краткорочним статистикама (Council Regulation (EC) број 1165/98).

13.3. Неузорацка грешка

Најчешће неузорацке грешке углавном се односе се на прекомјерни обухват, грешке мјерења и неодговора.

Стопа прекомјерног обухвата у 2023. години је износила 0,15%.

С обзиром да је ријеч о циљаном узорку, најчешће грешке мјерења јављају се за вријеме прикупљања података. Извјештајне јединице могу свјесно или несвјесно дати погрешне податке.

Као неодговор третирају се извјештаји који нису достављени или путем којих нису достављени прихватљиви одговори. Стопа неодговора јединице износила је 0,09% у 2023. години. Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле.

У апликацију за унос су уграђене логичке и математичке контроле које онемогућавају погрешан унос података.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Правовременост објављивања претходних резултата индекса индустријске производње је у просјеку 23,7 дана у 2023. години, а индекса промета индустрије у просјеку 31,2 дана након истека посматраног периода.

Претходни подаци су подложни промјенама. Коначни подаци су доступни на дан објављивања саопштења за наредни мјесец.

Коначни резултати за индексе индустријске производње објављени су у просјеку 54,4 дана након истека посматраног периода, индекси запослених у индустрији 23,7 дана и индекси промета индустрије 62,4 дана након истека посматраног периода.

14.2. Тачност објављивања

Није било кашњења, односно, сви подаци су објављени у предвиђеним роковима. Стварни датуми објављивања индекса индустријске производње, индекса запослених у индустрији и индекса промета индустрије нису одступали од планираних датума објављивања у 2023. години.

Стопа тачности објављивања података за износи 100%.

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Расположиви подаци Статистике индустрије су у потпуности упоредиви са подацима чланица Европског статистичког система јер се статистичке активности реализују у складу са ЕУ препорукама које се односе на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98), на дефиниције варијабли, листу варијабли и учесталост прикупљања података (Commission Regulation (EC) No 1503/2006) и дефиниције ГИГ-а (Commission Regulation (EC) број 656/2007).

15.2. Временска упоредивост

Индекси индустријске производње у Републици Српској се објављују од 1996. године, а упоредива серија индекса индустријске производње постоји од 2005. године. Индекси запослених у индустрији се објављују од 2007. године и упоредиви су за индустрију укупно и подручја, док су за ниво области упоредиви од 2013. године. Индекси промета индустрије се објављују од 2017. године, а упоредива серија индекса промета индустрије постоји од 2006. године.

15.3. Усклађеност између домена

Мјесечни извјештај индустрије – М КПС ИНД-1 је једини извор података за рачунање индекса индустријске производње, запослених у индустрији и промета индустрије и нема референтног истраживања са којим би се вршило поређење и усклађивање.

15.4. Интерна усклађеност

Подаци су интерно усклађени.

16. Трошкови и оптерећеност

Годишње оптерећење давалаца података за „Мјесечни извјештај индустрије“ у 2021. години, у часовима

Број давалаца података који су одговорили на питање оптерећености	559
Вријеме потребно за попуњавање једног обрасца, просјек (часова)	0,53
Укупно утрошено вријеме (часова)	3 522

Подаци о трошковима реализације статистичких активности у оквиру Статистике индустрије нису расположиви.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Није дефинисана општа политика ревизије података, а корисници се обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Није било већих разлика између претходних и коначних података. Приликом припреме базе за израчунавања индекса у 2024. години нису уочене веће разлике између објављених коначних података по мјесецима 2023. године и ревидираних података на крају године. Из тог разлога ревидирани подаци за 2023. годину нису публиковани у виду мјесечне серије путем годишњег саопштења.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Извор података за Мјесечни извјештај индустрије су индустријска предузећа и индустријске јединице неиндустријских предузећа која покривају најмање 90% бруто додате вриједности (БДВ) на нивоу сваког разреда индустријске дјелатности. Коришћењем cut-off метода узорковања обухваћена су сва предузећа са ≥ 20 запослених или $\geq 500\ 000$ КМ прихода. Затим су се, по потреби, у узорак укључивала предузећа са мањим бројем запослених и нижим приходима, а све у циљу задовољења основног услова – покривеност 90% додате вриједности разреда.

18.2. Учесталост прикупљања података

Мјесечно

18.3. Прикупљање података

Прикупљање података у оквиру ове статистичке активности обавља се на традиционалан начин (путем образаца).

Користи се образац „[Мјесечни извјештај индустрије – М КПС ИНД-1](#)”. Извјештајне јединице достављају попуњене обрасце, у два примјерка, подручним јединицама Републичког завода за статистику до 5. у мјесецу за претходни мјесец.

18.4. Валидација података

Прикупљени подаци се, прије уноса, контролишу и коригују у подручним одјељењима и у Одјељењу производних статистика. По потреби, накнадним контактом са извјештајном јединицом се добијају додатни подаци на основу којих се врше корекције.

Евидентирање примљених извјештаја, контрола, унос и обрада података о индустријској производњи, броју запослених и о промету у индустрији обавља се у Одјељењу производних статистика Републичког завода за статистику.

Приликом уноса података, води се рачуна о јединици мјере, врсти производње, произведеним количинама, броју запослених и о висини прихода, које се пореде са предходним мјесецом. Свако неочекивано одступање, као и појава недостајућих података, контролише се и верификује телефонским контактом са извјештајном јединицом.

У апликацији за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци. Уграђене контроле омогућавају и аутоматску идентификацију новог производа, односно, производа без пондера и/или без учешћа гране дјелатности, којој тај производ припада, у БДВ-у укупне индустрије.

Други ниво валидације података представља провјеру агрегираних података (макроподаци) на различитим нивоима, почевши од података на нивоу производа, затим израчунатих индекса на нивоу гране, области, подручја, те индекса за ГИГ и укупну индустрију.

18.5. Компилација података

Индекси индустријске производње се израчунавају у два корака према Laspeyresовој формули. У првом кораку као пондерациони коефицијенти за добијање индекса до нивоа гране, користе се просјечне јединичне бруто додате вриједности производа (ПЈБДВ), а рачунају се на основу Годишњег извјештаја индустрије (ИНД-21 PRODCOM истраживање) и ревидирају сваке пете године.

У другом кораку, за грану и све више нивое, пондерисање се врши структуром додате вриједности. Структура додате вриједности се рачуна на основу бруто додате вриједности добијене из података Годишњег извјештаја структурних пословних статистика (СПС). Ажурирање структуре се ради на почетку сваке године прије израчунавања индекса текуће године.

Индекси запослених у индустрији се добијају агрегирањем броја запослених радника крајем мјесеца према кадровској евиденцији предузећа укључујући раднике управе, као и помоћних радионица које врше услуге само за сопствено предузеће. Нису обухваћени подаци о броју запослених у неиндустријским дјелатностима предузећа који врше услуге у оквиру и изван предузећа. Подаци обухватају и број запослених радника у јединицама које се баве индустријском производњом, а налазе се у саставу неиндустријских предузећа.

Индекси промета у индустрији за домаће и инострано тржиште за све нивое израчунавају се пондерисањем са њиховим учешћем у вриједности продаје домаћег, односно иностраног тржишта. Индекс промета за укупно тржиште израчунава се множењем индекса домаћег и иностраног тржишта с њиховим припадајућим учешћем у укупној вриједности промета.

18.6. Прилагођавање

Десезонирање индекса је извршено методом TRAMO-SEATS у JDEMETRA+ 2.2.3 окружењу на мјесечној серији индекса, која почиње индексом за јануар 2006. године, за индустрију укупно, подручја, области и ГИГ. Продужавање серије индекса додавањем индекса за сваки наредни мјесец, може због карактеристика примијењене методе десезонирања, проузроковати накнадне промјене већ објављених десезонираних и календарски прилагођених индекса.

19. Коментар